

Sygn. akt VI GC 448/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 maja 2014 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Barbara Frankowska

Protokolant: st.sekr.sądowy Małgorzata Zawilo

po rozpoznaniu w dniu 23 maja 2014 r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z powództwa: **A. R. i M. S.**

przeciwko: (...) Spółce z o.o. **w W.**

o pozbawianie tytułu wykonawczego wykonalności w sprawie IV GNc 22/08

I. **p o z b a w i a** wykonalności nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym wydany przez Sąd Okręgowy w T. IV Wydział Gospodarczy w dniu 29 lipca 2008 r. sygn. akt IV GNc 22/08, zaopatrzony w klauzulę wykonalności w dniu 2 lutego 2010 r., w zakresie kwoty 8.000 zł (osiem tysięcy złotych) jako należności głównej,

II. **o d d a l a** powództwo w pozostałym zakresie,

III. **z a s ą d z a** solidarnie od powodów A. R. i M. S. na rzecz pozwanego (...) Sp. z o.o. w W. kwotę 7.200 zł (siedem tysięcy dwieście złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. Akt VI GC 448/13

UZASADNIENIE

wyroku dnia 23 maja 2014r.

Powodowie A. R. i M. S., pozwem wniesionym przeciwko (...) sp. z o.o. w W., domagali się pozbawienia wykonalności w całości nakazu zapłaty wydanego

w postępowaniu nakazowym przez Sąd Okręgowy w T. w dniu

29 lipca 2008 r. na mocy, którego mają zapłacić pozwanemu kwotę 235 491 zł 68 gr z ustawowymi odsetkami od dnia 29 listopada 2007 r. oraz kwotę 10 161 zł tytułem kosztów procesu. Powodowie podnieśli, że na podstawie powyższego tytułu wykonawczego została przeciwko nim wdrożona egzekucja przez pozwanego pomimo zawarcia z nim, jako wierzycielem ugody w dniu

1 marca 2010 r. na mocy, której pozwany zobowiązał się nie wszczynać ani prowadzić żadnych działań egzekucyjnych celem realizacji wyżej wymienionego tytułu wykonawczego.

Sąd Apelacyjny w R. wyrokiem z dnia 7 listopada 2013 r. uchylił wyrok Sądu Okręgowego w R.z dnia 7 stycznia 2013r. oddalający powództwo i sprawę przekazał do ponownego rozpoznania tutejszemu sądowi wraz z orzeczeniem o kosztach postępowania apelacyjnego

w związku z nierozpoznanie istoty sprawy na skutek zaniechania zbadania materialnej podstawy żądania i nieprzeprowadzenia postępowania dowodowego mimo, że w sprawie nie doszło do przyznania okoliczności przez stronę pozwaną, która w procesie nie zajęła żadnego stanowiska.

Pozwany w piśmie z dnia 5 marca 2014 r. wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów procesu, zarzucając brak przesłanek z art. 840 § 1 k.p.c., które uzasadniałyby pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności. Pozwany przyznał fakt zawarcia porozumienia z dnia 1 marca 2010 r., zarzucił jednak, że powodowie nie wywiązali się z zawartej umowy, nie wpłacili pozwanemu jakiegokolwiek kwoty tytułem spłaty zadłużenia. Pozwany wyjaśnił, że 21 marca 2011 roku dokonał sprzedaży przedmiotów objętych umową leasingową numer (...), odebranych powodom po wypowiedzeniu umowy leasingu. Kwota uzyskana ze sprzedaży przedmiotów leasingu, w wysokości 8000 zł netto, pomniejszyła zobowiązanie powodów w stosunku do pozwanego co udokumentowano notą uznaniową na podstawie, której powodowie zostali zwolnieni z obowiązku zapłaty kwoty 8.000 zł.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie rozpoznając ponownie sprawę ustalił następujący stan faktyczny:

Sąd Okręgowy w T. IV Wydział Gospodarczy, w dniu 29 lipca 2008 r., wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, sygn. akt IV GNc 22/08, w którym nakazał pozwanym A. R. i M. R. (1), aby zapłacili solidarnie powodowi kwotę 235 491 zł 68 gr

z ustawowymi odsetkami od dnia 29 listopada 2007 roku oraz kwotę 10 161 zł tytułem kosztów postępowania. Powyższy nakaz zapłaty został zaopatrzony w klauzulę wykonalności w dniu 2 lutego 2010 roku (tytuł wykonawczy zalegający w aktach egzekucyjnych Km 350/11 k. 9).

Strony procesu w dniu 1 marca 2010 r. zawarły umowę, w której powołały się na powyższy tytuł wykonawczy oraz pozwany oświadczył, że po podpisaniu umowy nie będzie wszczynał, ani prowadził żadnych działań egzekucyjnych wobec dłużników, wynikających z wyżej wymienionego nakazu zapłaty,

z zastrzeżeniem uprawnień przysługujących w razie odstąpienia od umowy (§ 1 ust. 1, 2 i 5 umowy – k. 14). W § 2 umowy powodowie, jako dłużnicy zobowiązali się zapłacić na rzecz pozwanego solidarnie kwotę 244 481 zł 54 gr plus podatek VAT, tj. 298 267 zł 48 gr brutto, w terminie do 31 grudnia 2010 r., w jedenastu ratach szczegółowo opisanych w ust. 2 tego paragrafu. Powyższa kwota wyczerpuje wszelkie roszczenia pozwanego wobec powodów objęte nakazem zapłaty IV GNc 22/08. Ponadto pozwana Spółka zobowiązała się, że

w terminie trzech dni od dnia zawarcia umowy przekaże powodom maszyny, które były przedmiotem umowy leasingu numer (...), na warunkach przyjętych w tej umowie. Ustalono również, że w terminie siedmiu dni od dnia zapłaty przez dłużników całej kwoty określonej w § 2 ust. 1 umowy strony zawrą umowę sprzedaży maszyn na rzecz dłużników na mocy której pozwany zobowiązuje się, bez dodatkowych świadczeń, przenieść prawo własności maszyn na rzecz dłużników – powodów (§ 2 ust. 6 umowy). W § 3 ust. 1 i 2 umowy strony ustaliły m.in., że jeżeli dłużnicy opóźnią się z płatnością którejkolwiek z rat określonych w § 2 ust. 1 umowy pozwany wyznaczy dłużnikom siedmiodniowy termin do zapłaty, a po jego bezskutecznym upływie ma prawo do odstąpienia od niniejszej umowy. Natomiast dłużnicy mają prawo do odstąpienia od niniejszej umowy w przypadku niewywiązania się przez Spółkę z zobowiązania wynikającego z § 2 ust. 4 umowy (wydanie maszyn

i urządzeń). Ponadto w § 3 ust. 3 strony przyjęły, że w przypadku odstąpienia przez którąkolwiek ze stron od umowy Spółka nie będzie zobowiązana do zwrotu na rzecz dłużników kwot otrzymanych od dłużników na podstawie niniejszej umowy, lecz otrzymane kwoty zostaną zaliczone na poczet zobowiązania dłużników wynikającego z nakazu zapłaty.

Między stronami bezsporne również było, że łączyła je umowa leasingu numer (...) dot. maszyn i urządzeń w postaci wiertarko – oscylarki typ (...) 500 i frezarko - oscylarki typ (...). Umowa ta była podstawą faktyczną rozstrzygnięcia w sprawie toczącej się przed Sądem Okręgowym

w T. pod sygnaturą IV GNc 22/08. Poza sporem również było, że powodowie, jako leasingobiorcy zwrócili pozwanemu urządzenia będące przedmiotem leasingu.

W sprawie bezsporne było także, że pozwany po zawarciu umowy z dnia

1 marca 2010 r. nie wydał powodom urządzeń opisanych w § 3 ust. 4 umowy oraz, że powodowie nie zapłacili jakiegokolwiek kwoty i żadnej raty ustalonej w § 2 ust. 1 i 2 ugody.

Pozwany w piśmie z dnia 1 marca 2011r. złożył wniosek do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w N.o wszczęcie egzekucji na podstawie tytułu wykonawczego wydanego w sprawie IV GNc 22/08. W toku postępowania egzekucyjnego Km 350/11, na skutek powołania się przez dłużników - powodów na ugodę z dnia 1 marca 2010 r. wierzyciel pismem

z dnia 2 czerwca 2011 r. wyjaśnił, że ugoda z dnia 1 marca 2010 r. nie została zrealizowana i na tej podstawie wniosł o podjęcie dalszych czynności egzekucyjnych (k. 23 akt egzekucyjnych).

W dniu 21 marca 2011 r. pozwany sprzedał przedmioty objęte umową leasingu numer (...) za kwotę 8000 zł netto (faktura vat nr (...) k. 228) i o taką kwotę pomniejszył zobowiązanie powodów w stosunku do pozwanego tytułem rozliczenia z tej umowy, wystawiając notę uznaniową w dniu 31 marca 2011 nr (...) (k. 229).

Ustalając powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy oparł się na wyżej wymienionych dowodach z dokumentów urzędowych i prywatnych, których prawdziwość treść nie budziła wątpliwości i nie była przez strony kwestionowana.

Sąd oddalił wnioski obydwu stron o przeprowadzenie dowodów z wycen wartości przedmiotów umowy leasingu nr (...), a to wiertarko – oscylarki typ (...) 500 i frezarko – oscylarki typ (...) (powodów z dnia 20 marca 2014 r. k. 256-277, pozwanego obydwie z października 2009 - k. 298-302), jako dowodów zbędnych dla rozstrzygnięcia w sprawie. Na tej samej podstawie oddalono także wniosek powodów o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego w zakresie rzeczoznawstwa majątkowego dla ustalenia wartości rynkowej w/w urządzeń.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Na podstawie art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub w części albo ograniczenia, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane, gdy tytułem jest orzeczenie sądowe dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie.

Powodowie w pozwie wskazali jako podstawę faktyczną niniejszego pozwu zawarcie ugody z dnia 1 marca 2010 r. i w zdarzeniu tym upatrywali podstawę do pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności przyjmując, że pozwany zobowiązał się nie wszczynać postępowania egzekucyjnego

z powyższego tytułu wykonawczego z uwagi na treść tej ugody, a następnie nie oświadczył o odstąpieniu od niej, mimo to wszczął egzekucję na podstawie spornego tytułu wykonawczego. Istotne jest również, że w § 3 ust. 1 umowy strony uregulowały warunki odstąpienia od tej umowy i prawo to przysługiwało zarówno powodom w przypadku, gdy nie zostaną im wydane urządzenia określone w § 3 ust.4 oraz pozwanemu w sytuacji gdy powodowie nie wywiążą się z obowiązku zapłaty kwoty ustalonej w § 2 ugody. Nie ulega żadnej wątpliwości, że żadna ze stron ugody nie wykonała ustalonych nią obowiązków, czyli powodowie nie zapłacili pozwanemu jakiegokolwiek kwoty pieniężnej, a pozwany nie wydał przedmiotów objętych uprzednio umową leasingu numer (...).

Wobec powyższego rozważyć należy czy w powyższych okolicznościach faktycznych zachodzą przesłanki przewidziane art. 840 § 1 pkt 2 kpc uzasadniające pozbawienie spornego tytułu wykonawczego wykonalności, tj. czy nastąpiło zdarzenie wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane. Fakt, że powodowie nie zapłacili jakiegokolwiek kwoty czy to z nakazu zapłaty, czy z ugody zawartej w dniu 1 marca 2010r. wskazuje, że zobowiązanie objęte zaskarżonym tytułem wykonawczym nie wygasło. Strony w ugodzie z dnia 1 marca 2010r. zgodnie oświadczyły o zawarciu nowego zobowiązania (powodowie mieli zapłacić pozwanemu określoną kwotę, a pozwany miał wydać powodom wskazane urządzenia na warunkach z ugody), lecz nie oznacza to jednoczesnego wygaśnięcia (umorzenia) zobowiązania objętego tytułem wykonawczym IV GNc 22/08. Treść § 1 ust. 5 i § 3 ust.

3 ugody pozwala na przyjęcie, że strony nie obejmowały swoim zgodnym zamiarem definitywnego wygaśnięcia zobowiązania objętego spornym tytułem wykonawczym, skoro tylko na czas realizacji ugody ustaliły czasowy brak możliwości egzekwowania nakazu zapłaty oraz ustaliły w jaki sposób będą zaliczane wszelkie płatności powodów w przypadku odstąpienia od ugody (wszystko miało być zaliczane na poczet należności ze spornego tytułu wykonawczego). Postawić sobie należy pytanie czy w tym stanie faktycznym powodom służy skuteczne roszczenie o pozbawienie tego tytułu wykonawczego wykonalności. W ocenie Sądu Okręgowego powodowie nie mogą w tych okolicznościach skutecznie żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości. Zgodnie z art. 60 k.c. oświadczenie woli może być wyrażone przez każde zachowanie, które w sposób dostateczny ujawnia wolę składającego oświadczenie. W ocenie Sądu Okręgowego złożenie przez pozwanego wniosku egzekucyjnego jest zachowaniem jednoznacznie wyrażającym wolę odstąpienia od ugody z dnia 1 marca 2010r., a skierowane

w toku postępowania egzekucyjnego wezwania do zapłaty spełnia funkcję wezwania do zapłaty ustalonego w § 3 ust. 1 ugody. Następnie potwierdzenie przez pozwanego wniosku egzekucyjnego i żądanie dalszego prowadzenia egzekucji jest ewidentnie odstąpieniem od umowy. W tych warunkach niewątpliwie nie ma przeszkód, aby pozwany na podstawie tego tytułu egzekucyjnego mógł prowadzić postępowanie egzekucyjne. Powodowie nie wykazali, aby ugoda z dnia 1 marca 2010 r. mogła być oceniana jako tego rodzaju zdarzenie, które uniemożliwia wierzycielowi prowadzenie egzekucji, skoro powodowie jednoznacznie twierdzą, że nie wykonali żadnego

z postanowień tej ugody, nie zapłacili jakiegokolwiek kwoty. W tych warunkach nie można przyjąć, że w sprawie może znaleźć zastosowanie stanowisko Sądu Najwyższego zawarte w wyroku z dnia 10.11.1999r. sygn. akt I CKN 205/98, że wykonanie zobowiązania wynikającego z ugody, w której strony postanowiły, że świadczenie nią objęte stanowi również zaspokojenie roszczeń uwzględnionych wcześniej wydanym wyrokiem – w sytuacji, gdy wierzyciel nie skorzysta

z przewidzianego w ugodzie umownego prawa odstąpienia (art. 492 kc) – powoduje wygaśnięcie zobowiązania i może stanowić podstawę żądania pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego, obejmującego ten wyrok (art. 840 § 1 pkt 2 kpc). Zwrócić należy uwagę na odmienność stanu faktycznego

w powyższej sprawie polegającą na tym, że tam dłużnik wykonał zobowiązanie objęte ugodą i spłacił całą należność lecz z niewielkim opóźnieniem, co mogło w świetle treści ugody dawać podstawy do odstąpienia od niej i w tych warunkach Sąd Najwyższy zajął cytowane stanowisko. W przedmiotowej sprawie natomiast nie ulega wątpliwości, że dłużnicy – powodowie nie zapłacili żadnej kwoty ani z nakazu zapłaty, ani z ugody pozasądowej. Ugoda przewidywała możliwość odstąpienia od niej i w konsekwencji egzekwowanie zaskarżonego tytułu wykonawczego, co w przekonaniu Sądu Okręgowego

w tym stanie faktycznym miało miejsce.

Powodowie w toku postępowania wskazali na kolejne zdarzenie mające wpływ na wymiar należności objętej spornym tytułem wykonawczym. Zaistnienie tego zdarzenia potwierdził również pozwany w toku procesu. Dotyczy to okoliczności polegającej na sprzedaży przez pozwanego w dniu

21 marca 2011r. urządzeń będących przedmiotem leasingu za kwotę 8 000 zł netto, która to kwota pomniejszyła zobowiązania powodów z umowy leasingowej, co jednoznacznie potwierdził pozwany w piśmie procesowym

z dnia 5.03.2014r. (k. 224). W ocenie sądu Okręgowego uznać więc należy, że

o tyle zmniejszyła się należność główna objęta spornym tytułem wykonawczym, skoro żadna ze stron nie twierdziła, że powodowie - poza zobowiązaniem wynikającym ze spornego tytułu wykonawczego - mają jakiegokolwiek inne zobowiązania wobec pozwanego. Podkreślić należy również, że pozwany nie zakwestionował, aby wystawiona nota uznaniowa nie miała żadnego związku

z łączącą strony umową leasingu rozliczenie, której znalazło oparcie w spornym tytule wykonawczym. Pozwany nie wskazywał również, aby pomniejszenie zobowiązania powodów wobec pozwanego dotyczyło innych istniejących roszczeń. Pozwany na wyznaczone rozprawy nie stawił się, nie wskazał w jaki sposób zaliczył tą kwotę na poczet zobowiązań powodów, co dało podstawę do przyjęcia, że dotyczy to należności głównej objętej spornym nakazem zapłaty. Przyjmując zatem należy, że w przedmiotowym postępowaniu można uwzględnić jedynie zgodnie podaną przez obie strony okoliczność wpływającą na zmniejszenie zadłużenia powodów ze spornego tytułu wykonawczego, a to fakt sprzedaży leasingowanych uprzednio przez powodów urządzeń za kwotę 8.000 zł. Zarzuty powodów, że pozwany sprzedał te urządzeń po zaniżonej cenie, nieadekwatnej do ich rynkowej wartości, nie może być rozpoznawana

w niniejszej sprawie. Są to bowiem zarzuty dotyczące ewentualnie nienależytego wykonania przez pozwanego zobowiązania z umowy leasingowej stron, na merytoryczne rozpoznanie, których nie ma miejsca postępowaniu o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego, gdzie przedmiot rozpoznania limitowany jest jedynie do badania zdarzeń ściśle określonych przepisem art. 840 kpc, w tym przypadku skutkujących wygaśnięciem zobowiązania albo brakiem możliwości egzekwowania, względnie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie. Do takich zdarzeń nie można zaliczyć sporu między stronami w zakresie czy sprzedaż urządzeń leasingowanych nastąpiła po cenach adekwatnych do wartości tych urządzeń. W konsekwencji nie było podstaw do prowadzenia postępowania dowodowego na okoliczność wartości urządzeń oraz czy pozwany należycie pomniejszył swoje należności o uzyskaną kwotę korzyści z tytułu sprzedaży urządzeń na podstawie przepisów art. 709¹ i nast. k.c.

Mając na uwadze powyższe orzeczono jak w pkt I i II wyroku przyjmując, że stanowiska stron oraz postępowanie dowodowe dają podstawę do przyjęcia, że po wydaniu zaskarżonego tytułu wykonawczego nastąpiło zdarzenie skutkujące wygaśnięciem zobowiązania powodów odnośnie kwoty 8.000 zł, o którą zadłużenie powodów zmniejszyło się, a w pozostałym zakresie powództwo oddalono, jako nieudowodnione na mocy art. 840 § 1 pkt 2 kpc w zw. z art. 6 kc.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 100 kpc, przyjmując, że pozwany uległ tylko w nieznaczej części, bo za ledwie w niespełną 4% wartości przedmiotu sporu. Zasądzona kwota kosztów postępowania to koszty zastępstwa procesowego wynoszące 7.200 zł (§ 6 ust 1 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu - Dz.U. nr 163 poz. 1349 z późn. zm.).

ZARZĄDZENIE

1. (...)

- (...) Z. F. i (...) M. R. – (...)

- (...)

2. (...)